

МОРАЛЬ В УМОВАХ КРИЗИ ПОСТКАПІТАЛІЗМУ

Дольська О.О.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Актуальність. Сучасний світ з його неоднозначними зрушеннями, глобалізаційні процеси з особливими змінами, як в політичній, так і в економічній сферах неминуче ведуть до змін і в інтелектуальному світі, а це не може не мати відлуння у світі духовному – у світі моралі. Світ опинився у площині подвійних, а то і потрійних стандартів, змістовні характеристики концептуальних позицій почали змінюватися. Не оминув цей процес і феномену моралі. Такий змістовний плюралізм моральних фундаментів почав відчуватися в умовах переходу до пост капіталістичного суспільства.

Новизна. В умовах посткапіталізму йде процес вибудови нової нормальності моралі. Цей феномен є слідством нівелювання духовної складової суспільства.

Основна частина. Суспільство споживання пропонує свою нормативність моралі. цей бік обговорення зводиться до того, що в суспільстві починають активізуватися різні за характером соціальні системи, тому і моральні якості, цінності обґрунтовувалися логікою прийняття рішень, поведінки у соціальних системах. Це приводить до того, що в суспільстві йде процеси диференціювання не тільки в групах людей, але і в самій моралі. До цієї позиції додається ще і таке явище, як плюралізм поведінки, що тягне за собою наявність таких форм моралі, як стандарти поведінки у певних умовах, комунікаційних відносин, так званої «корпоративної» етики, професійна етика тощо. За таких умов її «трансформацій» мораль спускається з належного рівня суцього, відходить від так званої вертикальної висі, яка сформувала трансцендентне. Результатом такого процесу стає вислів: «Ми живемо у світі множинності моральних нормативів».

Мораль постмодерну «задає» свій дискурс нормативності. Починається процес нігілістичного заперечення загальнозначущих і загальновизнаних моральних уявлень про Добро, совість, зло, по принципи і норми моралі. Більш того, ставиться наголос на тому, що людина розглядається як істота, позбавлена моральної ідентичності, як істота, яка носить маски залежно від ситуації. Паралельно проголошуються такі тези, як «відмова від особистого Я», «Я нікому нічого не зобов'язаний», «Ніхто нікому не зобов'язаний», знецінюється антропоцентристський пафос, все частіше речі, а іноді і дії набувають характеру симулякрів, що приводить до розчину смислів, цензів.

Висновки. В пост капіталізмі людина має справу не тільки із подвійними стандартами, але і зовсім з іншими сенсами, що приводить до плутанини у самому мисленні. Такий собі не стільки моральний плюралізм, скільки релятивізм приводить до нігілістичного заперечення загальновизнаних норм моралі. В центрі поведінки може бути тільки присутня несподіваність, якась гра із принципами, повна залежність від події, випадковості або навіть хаосу.